

2004-09-28

Ju2004/4070/L1

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt
103 33 Stockholm

Remiss angående Betänkandet från Förtroendekommissionen, Näringslivet och förtroendet, SOU 2004:47

Svenska försäkringsmäklarens förening, Sfm, har beretts tillfälle att yttra sig över Betänkandet från Förtroendekommissionen, Näringslivet och förtroendet, SOU 2004:47.

Sfm vill anföra följande.

Analys och överväganden

Oklara roll- och ansvarsgränser

Under avsnitt 4.2.4 Oklara roll- och ansvarsgränser, anges som exempel på en sammanblandning av roller som har en inbyggd risk för intressekonflikter, "Försäkringsmäklare som ger intryck av att vara opartiska, men samtidigt har ekonomisk incitament att sälja ett visst företags produkter".

Inledningsvis vill Sfm bara belysa att svenska försäkringsmäklare omfattas av lagen (1989:508) om försäkringsmäklare, vilket innebär att en försäkringsmäklare bara får *förmedla* försäkringar, aldrig *sälja* försäkringar. Detta beror på att mäklaren i lagstiftningen utsetts att upphandla försäkring åt kunderna. Säljer försäkringar gör, de av försäkringsbolagen anställda säljarna eller andra aktörer med avtalsmässig bindning till försäkringsbolagen. Försäkringsmäklare omfattas vidare av en lagstadgad skyldighet att vara oberoende gentemot försäkringsgivarna. Det betyder att en mäklare aldrig får placera försäkring hos det bolag som t.ex. betalar högst provision. Mäklaren ska företräda försäkringsgivarens intressen oavsett hur han/hon avlönas. Efterlevnaden av oberoendet övervakas enligt lag av Finansinspektionen.

Påståendet att försäkringsmäklare ger "intryck" av att vara opartiska, är populistiskt och gripet ur luften. Försäkringsmäklare ÄR opartiska i och med det lagstadgade och övervakade oberoendet. Skulle det i ett enstaka fall finnas att en försäkringsmäklare placerat en försäkring i ett visst bolag enbart för att den genererat en högre ersättning, så ska Finansinspektionen ingripa med en sanktion. Vidare kan kunden, om denne lidit skada på grund av det inträffade, med stöd av lagen om försäkringsmäklare stämma mäklaren, som för övrigt omfattas av en mycket långtgående obligatorisk ansvarsförsäkring. Allt för att tillskapa ett optimalt skydd för kunder till försäkringsmäklare.

Om man vidare analyserar påståendet om att försäkringsmäklare har ett incitament att "sälja" ett visst bolags produkter, så kan anges att det t.ex. inom skadeförsäkringsområdet råder en mycket stor likhet i provisionsnivåerna, varför incitament baserade på olika provisionsnivåer saknas.

Finanssektorn-konsumentperspektivet

Intressekonflikter

Intressekonflikter för försäkringsmäklarna

När det gäller påståendet att försäkringsmäklaren kan bli försäkringsbolagets förlängda arm, eftersom incitamenten att sälja ett visst bolags produkter kan antas variera med storleken på provisionerna, får Sfm hänvisa till ovan anförda.

Vidare anføres att mäklaren bara ska upplysa försäkringstagaren om provisionens storlek om försäkringstagaren begär det. Här vill Sfm bara hänvisa till den nya lag som förväntas träda ikraft 1 april 2005 rörande försäkringsförmedling. Enligt lagförslaget ska en försäkringsförmedlare (vari inbegrips dagens försäkringsmäklare) alltid uppge priset på förmedlingen. Detta är inget Sfm har något att invända mot, då Sfm anser att alla tjänar på en ökad transparens på marknaden. Dock har Sfm påpekat i remissvar att skyldigheten att upplysa kunder om distributionskostnaden även bör omfatta de hos försäkringsbolagen anställda säljarna, för en optimal transparens.

Bättre hantering av intressekonflikter

Beträffande försäkringsmäklare anser utredningen att försäkringsmäklaren bör betalas direkt av kunden.

Sfm vill i anledning av det framföra följande.

Försäkringsmäklarens ersättningsform diskuterades i samband med lagen om försäkringsmäklares tillkomst. Man fann att provision var ett internationellt väl inarbetat sätt att avlöna mäklare på och det underlättade för kunden i och med att provisionen är inbakad i premien. På så vis slipper kunden att dela upp betalningarna i samband med försäkringsköpet. Dessutom är försäkringspremien densamma för kunden, oavsett om en provision utbetalas till en mäklare eller om kunden köper försäkringen av en hos försäkringsbolaget anställd säljare. Om provisioner till försäkringsmäklare skulle förbjudas, innebär det att försäkringsbolagen, i lag eller föreskrift, måste åläggas en skyldighet att rabattera premien med ett belopp motsvarande distributionskostnaden. I annat fall får den kund, som önskar anlita en försäkringsmäklare, betala mer totalt sett för försäkringen, medan försäkringsbolagen tar betalt för en distribution de inte utför. Vidare kan man misstänka att kunder INTE i lika stor omfattning kommer att anlita försäkringsmäklare om de ska administrera ett arvode till mäklaren utöver den premie de betalar till försäkringsbolaget. Ett sådant scenario skulle innebära att ett stort antal mäklare skulle slås ut, vilket menligt skall inverka på konkurrensen mellan försäkringsgivarna, eftersom mäklarna i mycket stor omfattning sätter press på försäkringsbolagen när de förhandlar fram bästa möjliga lösning för sina kunder.

Sfm ställer sig undrande inför utredningens stora fokus på just mäklarnas provisioner, när man inte berör att samma ersättningsmodell finns inom både bank och värdepappershantering.

De som förmedlar andelar i värdepappersfonder eller andra finansiella instrument, ersätts av provisioner! Om det finns en oro för försäkringsmäklarens oberoende, så löses inte det problemet genom att provisionen försvinner, eftersom försäkringsbolagen skulle kunna konkurrera om mäklarnas "gunst" om de ville, genom diskontering av premien. Försäkringsmäklarnas oberoende säkrast bäst genom ett regelverk som garanterar etik och moral och som övervakas av Finansinspektionen och Svenska försäkringsmäklares förening.

Slutligen vill Sfm påpeka att Försäkringsförbundets ansökan om icke-ingripandebesked för rekommendationen till medlemmarna som är skadeförsäkringsbolag, att inte betala ut provision till mäklarna, är föremål för prövning av Marknadsdomstolen och att ett avgörande är att vänta först nästa vår. Sfm anser att syftet med Försäkringsförbundets agerande är att försämra konkurrensen på den svenska försäkringsmarknaden!

Appendix - Normer och normgivningsorgan

Trots att utredningen hårt kritiserar försäkringsmäklarnas ersättningsystem, så saknas under detta avsnitt en hänvisning till lagen om försäkringsmäklare och lagförslaget avseende försäkringsförmedling som är baserad på Insurance Mediation Directive, IMD. För att en korrekt analys av försäkringsmäklarmarknaden ska kunna utföras, måste relevanta regelverk och bakgrunden till dessa beaktas.

När utredningen vidare tittar på självregleringsorgan, så saknas en hänvisning till och redovisning av Svenska försäkringsmäklares förening, som bedriver en för branschen viktig övervakning av de försäkringsmäklare som är medlemmar hos föreningen. Upplysningsvis är ca 80 % av alla försäkringsmäklare medlemmar.

På Svenska försäkringsmäklares förenings vägnar

Mats Lindkvist
Ordförande i Sfm

Kristina Hårdänge
Generalsekreterare i Sfm